

Cyniclomyces guttulatus (Brillendoosjesgist) en diarree bij honden

D.J. Houwers¹ en B. Blankenstein¹

In ongeveer 15% van de bij het Veterinair Microbiologisch Diagnostisch Centrum (VMDC) aangeboden fecesmonsters van honden met chronische of recidiverende diarree worden grote aantallen gistcellen met een typische morfologie aangetroffen (zie foto 1); de zogenaamde brillendoosjesgist (*Cyniclomyces guttulatus*, vroeger ook wel *Saccharomycopsis guttulata* genoemd). Dit gebeurt bij het standaard parasitologisch onderzoek waarbij centrifuge-flotatie met zinksulfaat wordt toegepast. In de veterinaire handboeken en literatuur is hierover verder vrijwel niets te vinden behalve dat het een normaal in de maag van konijnen, cavia's en chinchilla's voorkomende gist is (Zierdt et al., 1988) en bij het coprologisch onderzoek van deze dieren kan worden aangetroffen. Er is over de klinische betekenis bij de hond niets te vinden.

Niettemin zijn wij van mening dat een dergelijke bevinding wel relevant is. Deze mening is gebaseerd op de ervaring dat in dergelijke fecesmonsters vrijwel nooit andere parasitaire of bacteriologische afwijkingen worden gevonden, dat de anamnese meestal aangeeft dat de diarree therapie-resistent is (en dus langdurig) en dat een gerichte behandeling in veel gevallen klinisch resultaat geeft.

Een verklaring voor het ontstaan van de massale aanwezigheid van de gist in het darmkanaal van deze patiënten zou kunnen zijn dat de gist zich tijdens verminderde kolonisatieresistentie in de darm kan vestigen. De gist is zeer zuurrezistent en bereikt de darm zeer waarschijnlijk na opname van konijnenkeutels. De darmflora kan permanent of tijdelijk een verminderde kolonisatieresistentie hebben als gevolg van een andere darmaandoening of bijvoorbeeld na opname van ongewoon voedsel. Heeft de brillendoosjesgist zich eenmaal in de darm gevestigd dan zou zijn massale aanwezigheid tot verterings- en/of peristaltische stoornissen kunnen leiden, met diarree als klinisch symptoom.

Diagnose

De gisten worden eenvoudig waargenomen bij het parasitologisch onderzoek door middel van de directe centrifuge-flotatiemethode met zinksulfaat (s.g. 1.34). Ze zijn door hun opvallende morfologie gemakkelijk te herkennen (foto 2). Zonder toepassing van flotatie kunnen ze aan waarneming ontsnappen. Deze brillendoosjesgist vormt dus nog een reden om bij endoparasitologies onderzoek flotatie toe te passen. Zinksulfaat is milieubelastend maar kan na filtratie hergebruikt worden. De tegenwoordig gebruikte milieu-vriendelijke suikeroplossing geeft in dit geval geen goed resultaat.

Therapie

Behandeling van de infectie is eenvoudig; gedurende drie dagen nystatine per os (20.000 IU/kg, 1dd). Nystatine is als orale suspensie (humaan middel, kind of volwassen dosis) verkrijgbaar bij o.a. AUV en de apotheek. Er is weinig risico van overdosering omdat nystatine niet wordt gesorbeerd.

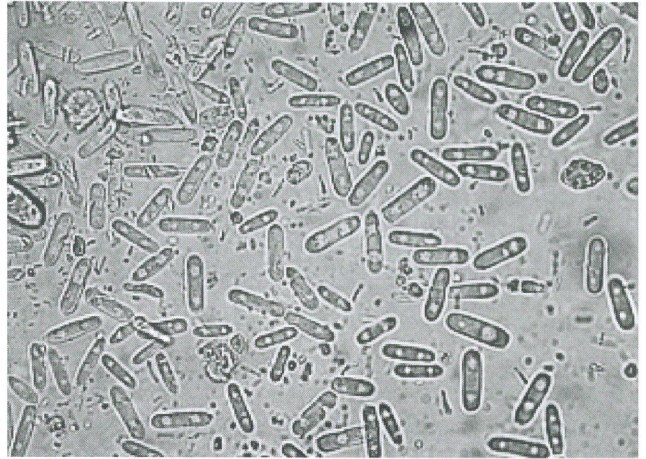

Foto 1. Microscopisch beeld bij massale uitscheiding van *Cyniclomyces guttulatus* na zinksulfaat centrifuge-flotatie.

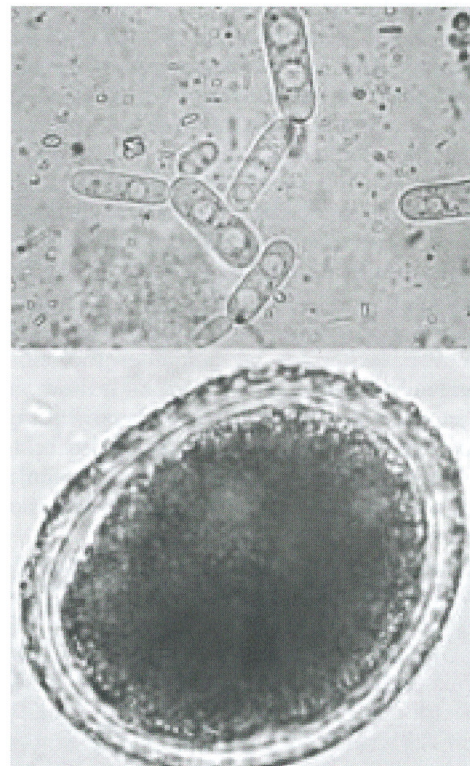

Foto 2. Boven: gistcellen van *Cyniclomyces guttulatus* Onder: ter vergelijking een ei van *Toxocara canis* bij dezelfde vergroting (circa 1000x).

Literatuur

Zierdt CH, Detlefson C, Muller J and KS Waggle. *Cyniclomyces guttulatus* (*Saccharomycopsis guttulata*) –culture, ultrastructure and physiology. *Antonie van Leeuwenhoek* 1988; 54 (4): 357-66.

¹ Veterinair Microbiologisch Diagnostisch Centrum (VMDC), Faculteit der Diergeneeskunde, Utrecht.